

Unsa ang 2015 Senso sa Katawhan (2015 POPCEN)?

Ang 2015 Senso sa Katawhan (POPCEN 2015), mao ang kompleto nga pag-ihap sa mga panimalay dinhi sa nasud, kini usa ka laraw sa pagkuha sa kadaghanon sa populasyon sa tibuok nasod. Kini nagakolekta usab sa mga kasayuran kabahin sa tipik sa populasyon sama sa edad, sex, marital status, ug ang kinatas-ang grado nga na-human. Kini mao ang ika-14 nga Senso sa Katawhan nga gihimo dinhi sa nasud sukad pa kaniadtong unang Senso sa tuig 1903. Dugang pa niini, kini mao ang ika-3 nga Senso sa Katawhan nga pagahimoon sa kada duha ka sensos. Sa wala pa ang POPCEN 2015, gi-pahigayon na ang “mid-decade” sensos kaniadtong 1995 and 2007.

Unsa man ang pinaikatung ug tinguha sa Senso sa Katawhan 2015?

Ang Senso sa Katawhan 2015 nagtinguha nga mahatagan ang mga pamunoan sa panggagamhanan, magbabalaod, ug tigplano sa datos sa populasyon, sa bag-o nga ihap sa populasyon sa tanang barangay dinhi sa nasud, diin nila ibase ang mga plano para sa katilingbanon ug ekonomikanhong kalamboan, polisiya, ug programa.

Unsa man ang mga balaoron nga gisubayan sa PSA sa pagdumala sa POPCEN 2015?

Ang gahom ug mando sa Philippine Statistics Authority (PSA) nga magapahigayon sa POPCEN 2015 nagsumikad gikan sa Republic Act (RA) No. 10625 ug Executive Order (EO) No. 352.

Naaprobahan kaniadtong September 12, 2013, RA No. 10625, nga gitawag usab ug *Philippine Statistical Act of 2013*, nag-ingon nga ang PSA maoy responsable sa tanang nasudnong senso ug surveys, sectoral statistics, consolidation of administrative recording system, ug paglikom sa national accounts. Ilabina, ang Section 6(b) sa kining Akto nagsugo sa PSA nga mag-andam ug magpatigayon ug Senso sa katawhan, puloy-anan, agrikultura, pangisdaan, patigayon, industriya, ug uban pang sector sa ekonomiya.

EO No. 352, *Designation of Statistical Activities That Will Generate Critical Data For Decision-Making of the Government and the Private Sector*, kini naglatid mahitungod sa pagpatigayon sa mid-decade census para mabag-o ang ihap sa populasyon sa tanang barangay sa nasud.

Unsa man ang mga importanteng kagamitan sa estatistika nga makuha sa Senso sa Katawhan 2015 (POPCEN 2015)?

Ang kagamitan sa datos gikan sa POPCEN naglangkob sa tanang sektor. Ang mga importanteng gamit sa datos gikan sa senso mao ang mosunod:

Sa gobyerno:

- sa pag-usab sa mga distrito ug pagbahin-bahin ug bag-ong puwesto sa Kongreso;
- sa pagbahin-bahin sa mga pundo ug sa kita gikan sa buhis;
- sa paghimo ug political ug pamunoang pangagam-hanan;
- sa paghimo ug mga pamaagi ug plano mahitungod sa populasyon (kabataan, kabatan-onan, katigolangan, women of reproductive age, edad nga pwede nang makabotar ug edad nga pwede nang makatrabaho); ug uban pang socio-economic concerns.
- sa paghimo ug mga polisiya ug programa mahitungod sa pagpadangat sa mga serbisyo, sama sa panglawas, edukasyon, panarabaho, puluy-anan, inprastruktura, tabang para sa kalamidad, ug uban pang socio-economic concerns.

Sa negosyo ug industriya:

- sa pag-ila sa mga lugar nga angay tukuran ug mga negosyo;
- sa pag-ila sa mga panginahanglanon sa lain-laing butang ug serbisyo; ug
- sa pag-ila sa gidaghanon sa trabahante alang sa paghimo sa lain-laing butang ug serbisyo;

Sa research ug sa mga academic institutions:

- sa paghimo ug pagduki-duki kabahin sa katawhan ug uban pa;
- pagtuon ug pagdisenyo sa mga estatistika sa gagmay nga mga dapit; ug
- pagtuon kabahin sa pagdaghan sa tawo nga maoy basehan sa pagbanabana unya sa gidaghanon sa katawhan.

Kanus-a man ang adlaw sa pag-ihap?

Ang pagpanglista ug ihap para sa POPCEN 2015 molungtad sa 25 ka mga adlaw nga tingtrabaho (apil ang Sabado ug pwede usab ang Domingo o piyesta opisyal), gikan Agosto 10 hangtud Septyembre 6, 2015.

Kinsa man ang mamahimong motubag sa senso?

Adunay tulo (3) ka klase nga mga porma/questionnaires nga gamiton karong senso; ang Household Questionnaire (*CP Form 2*), ang Institutional Population Questionnaire (*CP Form 4*); ug ang Barangay Schedule (*CP Form 5*).

Ang mahimong motubag alang sa CP Form 2 mao ang pangulo sa panimalay o ang iyahang bana/asawa, o bisan kinsa nga miyembro sa panimalay nga makahatag ug tukma o saktong tubag impormasyon sa mga pangutana kabahin sa maong panimalay o sa tanang miyembro niini. Para sa CP Form 4, ang mahimong motubag mao ang tagdumala o mga miyembro sa institusyon. Ang Kapitan sa Barangay o bisan kinsa nga opisyal sa barangay, kasamtangang opisyal sa barangay, mao ang mamahimong motubag sa CP Form 5.

Obligado ba ang mga motubag sa senso nga mohatag sa tinouray ug kompleto nga mga tubag sa senso?

Oo. Section 27 of RA 10625 naga-ingon nga ang mga motubag sa gikolekta nga mga datos sama sa senso ug sample surveys, obligado gayud sa paghatag ug tinouray ug kompleto nga mga tubag sa mga pangutana.

Bisan kinsa nga modumili o mapakyas sa paghatag sa tinouray ug kompleto nga mga tubag sa mga pangutana sa senso mahimong mapahamtangan ug silot sa pagkapriso sa usa katuig ug multa nga usa ka gatos ka libo ka pesos.

Unsa may kasigurohan sa publiko nga ang kasayuran nga ilang gihatag sa Census Enumerator dili gamiton sa laing katuyo-an?

Ang tanang personahe nga apil sa POPCEN 2015 gikinanghanglan nga ipatigbabaw ang STRICT CONFIDENCE sa mga bisan unsang kasayuran mahitungod sa panimalay o tawo nga nakuha atol sa senso.

Section 26 of R.A. No. 10625 naglatid nga ang mga datos nga gihatag sa mga ningtubag sa mga pangutana gikan sa surveys,

ug senso sa PSA kini paga-ilhon nga usa ka pribilehiyo nga mga kasayuran ug kini dili magamit para ebidensiya sa bisan unsang mga gamit. Ang PSA mo pagawas lamang ug mga datos nga nahipos gikan sa senso sa pa-agi sa mga statistical tables, diin walay maghisgot kabahin sa usa ka tawo, korporasyon, association, partnership, institusyon o business enterprise nga makita.

Section 27 of RA No. 10625 nag-ingon nga kong ang tawo o mga tawo nga anaa sa PSA Board ug sa PSA, nakalapas sa confidentiality of information, bisan sa kadanghag, dili maayo nga gawi, mga gawi nga dunay malisyoso nga katuyoan, ug gigamit ang maong confidential information para makakwarta, mamahimong manubag sa multa nga lima ka libo ka pesos (P5,000.00) ug sa dili mo labaw sa napulo ka libo ka pesos (P10,000.00) ug/o pagkapriso sulod sa tulo ka bulan pero dili mo labaw sa usa ka tuig, pagatukion kong unsa ka dako ang maong kalapasan sa maong kasayuran.

Unsa man ang mga datos o kasayuran nga makuha gikan sa POCEN 2015?

Ang mosunod nga mga kasayuran ipangutana sa upat ka mga porma/questionnaires sa senso nga maoy gamiton atol sa senso:

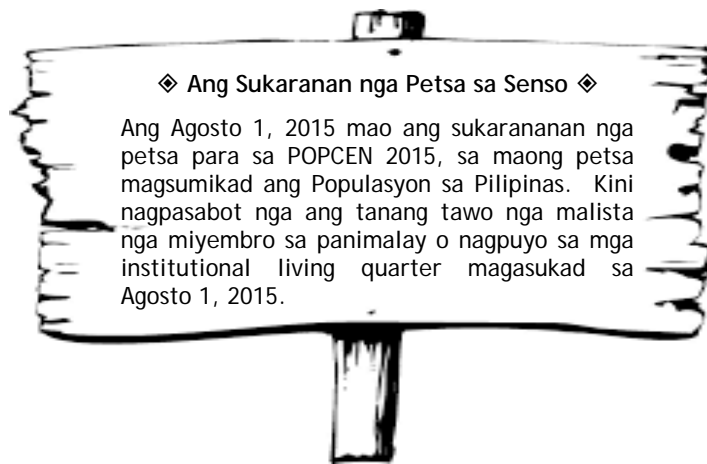
CP Form 1 - Listing Booklet
Basic data items
<ul style="list-style-type: none"> • Pangalan sa pangulo sa panimalay/Pangalan sa klase sa institusyon • Lugar sa panimalay/institusyon • Gidaghanon sa panimalay/mga miyembro sa institusyon by sex
CP Form 2 - Household Questionnaire
Demographic and socio-economic characteristics
Pagrehistro sa mga nangamatay nga miyembro sa panimalay
Selected housing characteristics
CP Form 4 - Institutional Population Questionnaire
Demographic and socio-economic characteristics
CP Form 5 - Barangay Schedule
Barangay characteristics

Kinsa man ang molihok isip census enumerators ug supervisors?

Ang PSA modawat ug enumerators (ENs), team supervisors (TSs), ug census area supervisors (CASs) atol sa senso.

Kada EN gitahasan nga mopahigayon ug pagpangutana kadabalay. Kada TS modumala ug grupo nga mga ENs. Kada CAS modumala ug grupo nga mga TSs ug ENs.

Ang uban pang mga personahe nga gikan sa PSA central office ug field offices mamahimo usab nga magdumala atol sa senso.

Para sa dugang mga pangutana, sulat o tawag:

Philippine Statistics Authority
 Information Technology and Dissemination Services
 CVEA Building, East Avenue, Quezon City
 ☎: (632) 462-6600

o bisan hain nga PSA Office nga duol sa inyo.

<http://www.psa.gov.ph>

REPUBLIC OF THE PHILIPPINES
 PHILIPPINE STATISTICS AUTHORITY

**2015 CENSUS
 of POPULATION**

Magpabilang. Magpa-Census!

(Cebuano)

PRIMER